

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

ZEWSZĄD, czyli STĄD i ZOWĄD

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Piszemy łącznie STĄD, piszemy łącznie ZOWĄD i piszemy łącznie ZEWSZĄD. Wszystkie te formy to zrosty, czyli słowa powstałe z połączenia – zrośnięcia się – dwóch lub trzech wyrazów zachowujących zarówno swoją formę fleksyjną, jak i określony układ składniowy (kolejność członów).

Na przestrzeni dziejów różna była pisownia tych leksemów. Z czasem jednak określenia te się zleksykalizowały, zrosły i stały się pojedynczymi wyrazami.

STĄD ‘z tego miejsca, od tej chwili, z tego powodu’ – tak samo jak ODTĄD i DOTĄD – pochodzi od prasłowiańskiej wersji zaimka TĘDY ‘tą drogą’, czyli formy *tǫdy. ZOWĄD – od dawnego przysłówka OWĘDY ‘tamtą drogą; inną drogą’ albo ‘w bliżej nieokreślonym miejscu lub czasie’. ZEWSZĄD, czyli ‘ze wszystkich stron, z każdego miejsca’, to zaimek pochodzący od dawnego WSZĘDY, współwystępującego z WSZĘDZIE, które ostatecznie zwyciężyło i wypchnęło z leksyki polszczyzny WSZĘDY. ZEWSZĄD to synonim połączenia STĄD i ZOWĄD.